

**SOCIAL- OCH
HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS
BETÄNKANDE 19/2009 rd**

**Regeringens proposition med förslag till lag om
ändring av 11 kap. 8 § i lagen om utkomstskydd
för arbetslösa**

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 2 juni 2009 en proposition med förslag till lag om ändring av 11 kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (RP 85/2009 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Kirsi Päivänsalo, social- och hälsovårdsministeriet

- jurist Johanna Aholainen, Folkpensionsanstalten
- styrelseordförande Ronja Nenonen, Arbetslöshetskassornas Samorganisation
- expert, JK Mikko Räsänen, Finlands Näringsliv
- ekonomisk expert Joonas Rahkola, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av Akava rf och Tjänstemannacentralorganisationen FTFC rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att grunderna för att betala ut arbetslöshetsförmåner i förskott utvidgas i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Målet med ändringen är att trygga för-

sörjningen för arbetslösa i en situation där beslutet att bevilja arbetslöshetsförmån inte kan fattas inom en skälig tid.

Lagen avses träda i kraft den 1 juli 2009.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet ser positivt på förslaget. I fortsättningen ska arbetslöshetsförmåner kunna betalas ut i förskott utan förhandsbesked om den utbetalande myndigheten anser att sökanden har rätt att få förmånen. Redan nu tillämpas regeln på jämkad

dagpenning. Det är en viktig åtgärd att rätten att betala ut förmåner i förskott utvidgas eftersom det kan lindra arbetslösas ekonomiska trångmål och minska behovet av utkomststöd.

Den snabbt ökande arbetslösheten och de många permitteringarna i början av året har gjort att många arbetslöshetskassor är överbelupna

med arbete. Enligt uppgifter till utskottet har de anställt mer personal och sett över verksamheten, men handläggningen av besluten bromsas upp av att arbetslöshetsbestämmelserna är så komplicerade. Handläggningen drar ut på tiden bland annat på grund av periodiseringen av semesterersättningar, olika långa karenstider, den krångliga uträkningen av försäkringslönen och överlag av att det finns en uppsjö av förmåner. En annan bromsande faktor är att de sökande måste vänta på löne- och arbetstidsintyg från arbetsgivaren

Förhandsbetalningarna minskar i sig inte arbetslöshetskassornas arbetsbörda eftersom ären-

dena också måste behandlas enligt det lagstadgade förfarandet och förhandsbetalningarna dessutom kan resultera i något fler återkrav. Däremot kan dagpenningmottagarnas väntetid förkortas tack vare reformen. Bestämmelserna om arbetslöshetsersättningar bör förenklas och handläggningen snabbas upp genom bland annat elektroniska dokument och e-tjänster.

Förslag till beslut

Social- och hälsovårdsutskottet föreslår

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 5 juni 2009

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Juha Rehula /cent
vordf. Sirpa Asko-Seljavaara /saml
medl. Outi Alanko-Kahiluoto /gröna
Risto Autio /cent
Maria Guzenina-Richardson /sd
Hannakaisa Heikkinen /cent
Arja Karhuvaara /saml
Anneli Kiljunen /sd

Marjaana Koskinen /sd
Jukka Mäkelä /saml
Tuomo Puumala /cent
Päivi Räsänen /kd
Paula Sihto /cent
Lenita Toivakka /saml
Erkki Virtanen /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Eila Mäkipää.

RESERVATION

Motivering

De grundläggande principerna i propositionen och betänkandet är godtagbara och tillfredsställande eftersom de arbetslösa får hjälp med sina problem genom att arbetslöshetsförmåner får betalas ut i förskott när betalningarna drar ut på tiden till följd av den explosionsartade ökningen av arbetslösheten och de komplicerade bestämmelserna om arbetslöshetsförmåner.

Men propositionen räcker inte till. Den ger utbetalaren alltför stor rätt att bestämma om förmånerna och storleken på dem. Förskottsbetalning måste vara obligatorisk och förmånen måste vara minst 80 procent av den dagpenning som grundar sig på den senaste årsinkomsten i den senast verkställda beskattningen.

Utskottet har helt rätt i att lagstiftningen om arbetslöshetsersättningarna måste bli tydligare.

De komplicerade bestämmelserna försvårar och stoppar upp utbetalarnas arbete och gör att utbetalningarna drar ut på tiden. Därmed blir oskyldiga arbetslösa lidande. Den värsta bristen är att semesterersättningarna får periodiseras. Den regeln måste avskaffas i lagen. Det räcker inte med att utskottet bara konstaterar fakta. Därför föreslog jag ett uttalande.

Förslag

Jag föreslår således

*att lagförslaget godkänns med ändringar (**Reservationens ändringsförslag**) och*

*att ett uttalande godkänns (**Reservationens förslag till uttalande**).*

Reservationens ändringsförslag**Lag****om ändring av 11 kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 30 december 2002 om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 11 kap. 8 §, sådant det lyder i lag 163/2009, som följer:

11 kap.

Bestämmelser om verkställighet

8 §

Utbetalning av arbetslöshetsförmån utan beslut

Till den som har rätt till arbetslöshetsförmån ska på basis av hans eller hennes ansökan utan

beslut betalas arbetslöshetsförmån i förskott. Förskottsbetalningen ska vara 80 procent av den dagpenning som grundar sig på årsinkomsten i den senast verkställda beskattningen.
(2 mom. som i ShUB)

Ikraftträdandebestämmelsen

(Som i ShUB)

Reservationens förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart vidtar åtgärder för att förenkla kriterierna för arbetslöshetser sättningar för att utbetalningarna inte ska dra ut på tiden på grund av att kri-

terierna är så komplicerade. I synnerhet kriterierna i 3 kap. 6 § 2 mom. i lagen om utskomstskydd för arbetslösa måste förenklas genom att bestämmelsen om periodisering av semesterersättning avskaffas.

Helsingfors den 5 juni 2009

Erkki Virtanen /vänst

Vi omfattar reservationen i fråga om förslaget till uttalande.

Anneli Kiljunen /sd
Marjaana Koskinen /sd

Maria Guzenina-Richardson /sd
Päivi Räsänen /kd